Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike

Financované Európskou úniou NextGenerationEU
PLÁN OBNOVY
MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY
NIVAM NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť – Náboženská výchova/náboženstvo

Náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike, náboženská výchova/náboženstvo Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku a náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike.

Vyučovací predmet náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva. Cez náboženskú výchovu v škole žiak rozvíja svoju **náboženskú gramotnosť** a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a religiozitou iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju vlastnú religiozitu a osobnú vieru. Náboženská výchova/náboženstvo zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový rozmer žiakov, ktorý je spoločný s predmetom Etická výchova a prispieva tak k integrálnej edukácii na základných školách.

Náboženská výchova/náboženstvo je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč, jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru nábožensky motivovaným životom. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie cez náboženskú komunikáciu, cez tvorbu náboženského úsudku a rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie.

Vyučovací predmet náboženská výchova/náboženstvo rozvíja náboženskú gramotnosť cez nasledovné obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované v komponentoch Boh a človek, Sväté Písmo, Cirkev a sviatosti a Kresťanský život.

Ciele vyučovacieho predmetu

C1. Pozorovať a vnímať náboženskú skutočnosť. Žiaci sú citliví na okolitý svet a vedia rozpoznať a vnímať náboženské fenomény. Schopnosť vnímať je základom náboženského poznania. Nábožensky pozorovať a vnímať znamená:

- všímať si krásu sveta a vnímať vlastnú osobu so svojimi schopnosťami a hranicami,
- objaviť základné náboženské znaky a symboly a pomenovať ich význam,
- vnímať sakrálny priestor ako miesto oslavy Boha, modlitby a spoločenstva,
- pozorovať náboženské správanie a vysvetliť ho.

C2. Rozvíjať náboženské vedomosti a poznanie. Žiaci sa oboznamujú so základným posolstvom kresťanskej viery, zaoberajú sa podstatnými pojmami a textami, náboženskou tradíciou ako aj historickým pôsobením Cirkvi. Žiaci poznaním dávajú význam a zmysel tomu, čo získali vnímaním a pochopením, vytvárajú súvis medzi poznanou náboženskou skúsenosťou a vlastným životom. Nábožensky poznávať znamená:

- identifikovať základné ľudské otázky ako náboženské,
- spoznať a prehĺbiť základné otázky kresťanskej viery v Boha,
- osvojovať si kresťanskú vieru v Trojjediného Boha,
- pomenovať hlavné prvky Ježišovho posolstva,
- náboženské poznatky usporiadať a primerane vyjadriť.

C3. Chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním. Žiaci sa učia klásť otázky a argumentovať, pochopiť rôzne spôsoby náboženského jazyka a komunikácie, vyjadriť svoju vlastnú religiozitu a svoj osobný vzťah k svetu a Bohu. Nábožensky komunikovať znamená:

- porozumieť základným kresťanským a biblickým slovám, výrazom a pojmom a primerane ich použiť,
- rozumieť významu základných náboženských znakov, symbolov, obrazov, prvkov a dať ich do vzťahu s vlastným životom,
- spoznať spoločné znaky a rozdiely náboženských presvedčení,
- otvorene hovoriť s inými o náboženských témach,
- použiť rôzne formy modlitby ako súčasť svojho religiózneho života.

C4. Uvažovať a konať podľa vlastného náboženského presvedčenia. Skúsenosti a poznatky učia žiakov získať svoj pohľad na základe uvažovania a kritického myslenia, ale aj získať schopnosť robiť vlastné rozhodnutia. Nábožensky usudzovať znamená:

- spoznať, pomenovať rôzne spôsoby morálneho správania sa ľudí a hodnotiť ich dôsledky,
- klásť existenciálne a transcendentálne otázky a chápať význam náboženských odpovedí na otázky o zmysle života, existencii Boha, života po smrti a pod.,
- kriticky reflektovať náboženské predsudky, zaujať vlastné stanovisko voči morálnym dilemám a zdôvodniť ho.

C5. Vyjadriť svoju religiozitu a vieru nábožensky motivovaným konaním a životom. Žiaci sa učia rozhodnúť sa pre zodpovedné konanie voči sebe i druhým a zapájať sa do spoločenského, sociálneho a cirkevného života. Nábožensky konať znamená:

- prevziať zodpovednosť za svoje konanie,
- pomenovať a osvojiť si základné pravidlá správneho morálneho života,
- konať podľa vlastného náboženského a morálneho úsudku.

Obsahové komponenty

Komponent A: Boh a človek

Obsahový komponent *Boh a človek* reflektuje predovšetkým otázky o zmysle života a o Bohu, oboznamuje so základnými prejavmi viery a náboženstva, poskytuje možnosť chápať rôzne vierovyznania a pochopiť základy vlastnej kresťanskej viery v Trojjediného Boha, ktorý stvoril svet i človeka.

Komponent B: Sväté písmo

Obsahový komponent *Sväté Písmo* otvára žiakom prístup k pochopeniu Božieho slova v biblických textoch a uvedomiť si jeho oslobodzujúcu silu a význam pre vlastný život, porozumieť rôznym formám prístupu k Biblii.

Komponent C: Cirkev a sviatosti

Obsahový komponent *Cirkev a sviatosti* pozýva ku stretnutiu s kresťanmi v cirkvi a v spoločenstve, predstavuje univerzálnosť cirkvi a jej poslanie pri šírení zvesti evanjelia vo svete a poskytovaní sviatostí.

Komponent D: Kresťanský život

Obsahový komponent *Kresťanský život* ponúka žiakom priestor zaoberať sa konkrétnymi formami osobného i spoločného prežívania viery, poskytuje kritériá pre etické konanie a správanie sa človeka, motivuje k zodpovednému angažovaniu sa pre spravodlivosť, mier a starostlivosť o stvorenie a prispieva k výchove k hodnotám.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je uviesť žiakov do náboženskej gramotnosti. Žiaci vnímajú jedinečnosť človeka a svoje miesto v rodine, vedia vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k nemu s rešpektom a úctou. Žiaci poznajú základnú štruktúru Biblie a dôležité etapy života Ježiša Krista, ktorého vnímajú ako Spasiteľa a ako priateľa, porovnávajú svoje správanie s Božími prikázaniami. Žiaci chápu modlitbu ako vyjadrenie dôverného vzťahu s Bohom, vedia formulovať jednoduché modlitby, vedia identifikovať cirkev v miestnom spoločenstve a porozumieť jej úlohe v živote človeka.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

- Uvedomiť si jedinečnosť seba samého, druhého človeka ako aj sveta vôkol nás.
- Porozumieť základným otázkam kresťanskej viery v Boha.
- Identifikovať a osvojiť si kresťanskú vieru v trojjediného Boha.
- Komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k nemu.

- Opísať a pochopiť príbeh o Ježišovom narodení, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní.
- Reprodukovať vybrané príbehy z Biblie a nachádzať v nich poučenie pre svoj život.
- Vyjadrovať svoje myšlienky a prosby k Bohu v modlitbe.
- Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
- identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
- Identifikovať cirkev v miestnom spoločenstve a porozumieť jej úlohe v živote človeka.

Komponent Boh a človek

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny,
- oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých,
- aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite,
- pomenovať rôzne oblasti rozmanitosti v bezprostrednom okolí,
- vysvetliť význam symbolov, sviatkov a kultúrnych tradícií pre človeka a spoločnosť,
- vysvetliť, prečo Boha nazývame Otcom a Stvoriteľom; nadobúdať postoj úcty a základnej dôvery voči Bohu,
- porozprávať základné udalosti z narodenia, pôsobenia, smrti a vzkriesenia Ježiša Krista,
- odhaliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah,
- pomenovať kedy a kde sa stretávame s postavou Ducha Svätého,
- vnímať vieru ako súčasť života človeka.

Obsahový štandard

- identifikovanie osobných záľub, túžob, schopností a zručností, pozitívne sebahodnotenie, sebaúcta,
- rozlišovanie charakterových vlastností, povahových čŕt a schopností u rôznych ľudí, rešpektovanie rôznosti, dôstojnosť ľudskej osoby,
- identifikovanie obdivuhodných a inšpirujúcich vlastností na spolužiakovi a kamarátovi,
- ocenenie druhého za to, kým je a čo robí,
- akceptovanie druhých takých, akí sú, uplatňovanie ústretovosti a rešpektu vo vzťahoch s druhými,
- pozorovanie okolitého sveta, vnímanie Boha ako Stvoriteľa, vyjadrenie radosti a vďaky za dar stvorenia,
- uvedomenie si „života ako daru“ a ako výzvy: teším sa, že žijem a mám šancu sa rozvíjať,
- pozorovanie a identifikovania skutkov lásky a pomoci v blízkom i vzdialenom okolí, vnímanie Božieho pôsobenia a starostlivosti cez skutky lásky,
- vzťahy v rodine a škole, vzájomná komunikácia,

- objavovanie spôsobu komunikácie Boha s ľuďmi v dejinách prostredníctvom biblických príbehov z kníh Genezis, Exodus a Evanjelií,
- vnímanie viery ako dôležitej súčasti ľudského života,
- osvojovanie si biblických príbehov o Ježišovom narodení, pôsobení, smrti a zmŕtvychvstaní,
- identifikovanie Ježišových zázrakov a spoznávanie Ježišovho učenia cez podobenstvá; objavenie výnimočnosti Ježiša Krista ako Božieho Syna,
- spoznávanie Boha pôsobiaceho v osobe Otca, Syna a Ducha.

Komponent Sväté písmo

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- pomenovať, čo je to Biblia a pozná jej základnú štruktúru,
- opísať cestu izraelského ľudu s Bohom a prepojiť ju so základnými ľudskými skúsenosťami,
- prerozprávať základné príbehy kníh Genezis a Exodus,
- povedať, kto to bol Adam, Noe, Abrahám, Jozef, Mojžiš a porozprávať hlavné udalosti ich života,
- vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných biblických príbehov,
- aplikovať niektoré princípy Písma Svätého do vlastného života.

Obsahový štandard

- delenie Biblie na Starý a Nový zákon; porozumenie významu toho delenia,
- poznávanie základných príbehov z kníh Genezis a Exodus, hľadanie presahu do vlastného života (Stvorenie, Adam a Eva, Kain a Ábel, potopa, Abrahám, Izák, Jákob, Jozef, Mojžiš),
- poznávanie základných príbehov Evanjelií o živote Ježiša Krista a učeníkov a hľadanie presahu do vlastného života.

Komponent Cirkev a sviatosti

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- definovať cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista,
- opísať slávenie nedele vo svojej rodine a v cirkevnom spoločenstve do ktorého sa zapája,
- vymenovať sviatosti.

Obsahový štandard

- identifikovanie vzniku Cirkvi ako pokračovania Ježišovho diela po jeho nanebovstúpení,
- prejavy viery v rodine a cirkevnom spoločenstve, slávenie nedele, sviatky Vianoc, Veľkej Noci, svätodušné sviatky,
- poznanie významu sviatosti krstu a Večere Pánovej.

Komponent Kresťanský život

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu,
- regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli sociálne prijateľné a podporné,
- uvedomiť si príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorým sa stretáva a posúdiť jeho etický rozmer,
- riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt: čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné,
- hľadať to, čo nás spája a menej sa zamerať na to, čo nás odlišuje,
- vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k živej aj neživej prírode s rešpektom a úctou;
- reflektovať svoje konanie na základe základných etických noriem vyjadrených v konaní Ježiša a v Desatore,
- vnímať potreby druhých ľudí a prejaviť ochotu im pomôcť,
- chápať modlitbu ako vyjadrenie dôverného vzťahu s Bohom a vlastnými slovami formulovať jednoduché modlitby,
- jednoduchým spôsobom vysvetliť inému základnú zvesť evanjelia.

Obsahový štandard

- komunikácia v triede a škole, osvojovanie si pravidiel slušnej komunikácie, empatia,
- osvojovanie si vhodných spôsobov vyjadrovania vlastných emócií a postojov, dôsledky nevhodného vyjadrovania emócií a postojov,
- vedenie zmysluplného rozhovoru,
- rôzne spôsoby vyjadrenia priateľstva a lásky, vďačnosti a úcty,
- osvojovanie si princípov konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným, prosociálne správanie,
- pozorovanie okolitého sveta, živej a neživej prírody, ochrana prírody, identifikovanie vhodných a nevhodných foriem správania voči ľuďom aj prírode,

- identifikovanie momentov vnímania Ježišovej prítomnosti v osobnom živote, komunikácia s ním, vytváranie si osobného vzťahu,
- identifikácia s osobou Ježiša ako vzorom pre život kresťana, aplikovanie posolstva biblických príbehov do osobného života,
- identifikovanie rôznych spôsobov komunikácie Boha s ľuďmi a osobnej modlitby ako rozhovoru s Bohom,
- osvojovanie si základných spôsobov komunikácie zvesti evanjelia.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike pre 2. cyklus

Hlavným cieľom 2. cyklu je zvládnuť základy náboženskej gramotnosti. Žiaci vnímajú svoje dary a talenty, vedia konkretizovať prikázanie lásky k Bohu a blížnemu. Identifikujú Bibliu ako literárne dielo aj ako Božie slovo, cez ktoré sa Boh prihovára človeku a pozýva ho do osobného vzťahu. Prehlbujú svoje poznanie biblických príbehov a biblickej histórie. Chápu charakteristiku Boha v troch osobách a vedia ju vyjadriť. Žiaci si osvojujú rôzne formy modlitby ako súčasť ich náboženského života, vedia vysvetliť vznik cirkvi, jej úlohu vo svete a rešpektovať rôznorodosť cirkevných spoločenstiev.

Ciele vzdelávania pre 2.cyklus

- Preukazovať úctu a rešpekt jedinečnosti druhého človeka k iným národom a kultúram.
- Disponovať rozvinutými poznatkami kresťanskej viery v trojjediného Boha.
- Zaujať osobné stanovisko k otázkam kresťanskej viery v Boha.
- Pomenovať a vysvetliť dôležité prvky Ježišovho posolstva.
- Disponovať základnými poznatkami biblických príbehov Starého a Nového zákona a nachádzať v nich poučenie pre vlastný život.
- Konfrontovať sa s vybranými postavami Starého a Nového Zákona.
- Využívať rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života.
- Komunikovať konštruktívne a s ohľadom na spolupatričnosť a spoluprácu žiakov.
- Poznať a zhodnocovať vlastné charakterové črty v harmónii s druhými.
- Chápať Ježišovo konanie v kontexte príkazu lásky a na jeho základe reflektovať vlastné konanie, aplikovať základné pravidlá morálneho života vo vlastnom živote.
- Vysvetliť vznik cirkvi a jej úlohu vo svete, rešpektovať rôznorodosť cirkevných spoločenstiev.

Komponent Boh a človek

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- akceptovať s rešpektom druhých takých, akí sú, rešpektovať individualitu každého človeka, národnostné, kultúrne, zdravotné, sociálne, jazykové rozdiely,
- poznať vierovyznania na Slovensku a spôsoby, ako sa prejavujú v živote jednotlivcov a komunít,
- identifikovať vieru v Boha na základe poznávania biblických postáv a udalostí v živote izraelského národa ako aj v osobnom živote,
- charakterizovať Boha v troch osobách, porozumieť jeho pôsobeniu a vytvárať si k Bohu osobný vzťah,
- interpretovať dôležité prvky Ježišovho posolstva a prepojiť ich s vlastným životom,
- identifikovať Ježišovo konanie ako uskutočnenie príkazu lásky k Bohu, k blížnemu a k sebe samému.

Obsahový štandard

- prejavy rôznosti v triede, individualita človeka, temperament, schopnosti, aktivity zamerané na prehĺbenie vzájomného porozumenia,
- multikultúrne aktivity, aktivity na rozvoj rešpektu k rôznosti kultúrnej, jazykovej, národnostnej, sociálnej aj zdravotnej,
- spoznanie základných vierovyznaní na Slovensku a ich prejavov v živote jednotlivca a komunít,
- aktivity zamerané na rozvoj vlastnej identity a sebahodnoty,
- identifikovanie a uvedomovanie si prítomnosti Boha a jeho pôsobenia v príbehoch biblických postáv aj v osobnom živote,
- uvedomenie si významu viery v Boha a spoznávanie vplyvu viery v životoch biblických postáv a veriacich ľudí v histórii,
- spoznávanie Boha v troch osobách ako Stvoriteľa, Spasiteľa, Posvätiteľa,
- spoznávanie učenia Ježiša Krista cez podobenstvá, blahoslavenstvá a Ježišove skutky lásky voči ľuďom,
- porozumenie a aplikovanie hlavného prikázania lásky k Bohu, k blížnemu a k sebe samému.

Komponent Sväté písmo

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- identifikovať Bibliu ako Božie slovo a orientovať sa v nej,
- prerozprávať základné príbehy kníh Starej aj Novej Zmluvy,
- vnímať dielo Ježiša Krista v kontexte Starej Zmluvy ako vyvrcholenie Božieho plánu spásy,

- aplikovať niektoré biblické princípy do vlastného života,
- diskutovať o otázkach vyplývajúcich z biblických textov.

Obsahový štandard

- identifikovanie Biblie ako Božieho slova, základné delenie Biblie,
- identifikovanie biblických textov od inej literatúry,
- opis krajiny, v ktorej žil Ježiš, zvyky a tradície, práca s mapou,
- poznanie základných príbehov historických kníh Starej a Novej Zmluvy,
- poznanie hlavných etáp biblickej histórie (počiatky, vyvolenie Abraháma, formovanie izraelského národa, odchod z Egypta a putovanie, osídľovanie krajiny, obdobie kráľovstva, rozpad kráľovstva, exil, narodenie Krista, vznik cirkvi),
- hľadanie presahov biblických textov do života človeka a spoločnosti, reflexia biblických princípov do osobného života.

Komponent Cirkev a sviatosti

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- vysvetliť vznik cirkvi a jej úlohu vo svete a v šírení evanjelia,
- vysvetliť biblický koncept milosti a odpustenia,
- vymenovať sviatosti a ich význam,
- pomenovať základné prvky cirkevného spoločenstva, do ktorého sa zapájajú,
- rešpektovať rôznorodosť cirkevných spoločenstiev a prejavov viery.

Obsahový štandard

- získanie znalostí o vzniku prvotnej cirkvi a prvých cirkevných spoločenstvách,
- objavovanie významu evanjeliovej zvesti, konceptu hriechu, obete, milosti a odpustenia v každodennom živote súčasného človeka,
- objavovanie významu sviatostí pre život človeka,
- objavovanie rôznych spôsobov oslavy Boha v rodine a v cirkevnom spoločenstve; rešpekt k rôznym tradíciám,
- objavovanie rôznych spôsobov modlitby a Božej prítomnosti v Biblii.

Komponent Kresťanský život

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- viesť rešpektujúci, oceňujúci a konštruktívny dialóg s druhými,
- uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s druhými,
- chápať, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov,
- komunikovať s využitím aspoň jednoduchej, vecne správnej argumentácie,
- vyvodiť a uplatňovať zásady dobrej spolupráce v skupine,
- uvedomovať si vlastnú osobnosť ako dobrú šancu pre život,
- zhodnotiť svoje silné a slabé stránky s odstupom,
- vypracovať jednoduchý plán vlastného sebarozvoja v harmónii s druhými,
- posúdiť dôsledky svojho konania pre seba, iných, okolie a vykonať kroky k náprave,
- vyjadriť vlastné myšlienky a prosby k Bohu v modlitbe,
- jednoduchým spôsobom vysvetliť inému základnú zvesť evanjelia.

Obsahový štandard

- poznanie metód a foriem vedenia konštruktívneho dialógu a rešpektujúcej komunikácie,
- regulácia a pozitívne uplatňovanie svojich emócií v interakcii s druhými,
- porozumenie spôsobom empatického a asertívneho správania,
- výmena zorného uhla a schopnosť vnímať konkrétnu situáciu očami spolužiaka a vžiť sa do jeho prežívania,
- aktivity zamerané na rozvoj osobnosti, sebahodnoty, spoznanie silných a slabých stránok osobnosti,
- práca so stanovením si osobného cieľa, vypracovanie jednoduchého plánu vlastného sebarozvoja a využívania svojich obdarovaní pre dobro iných,
- hľadanie spôsobov a možností prosociálneho správania v referenčných skupinách žiakov, spolupráca na projektoch zameraných na dobro iných,
- identifikovanie dôsledkov hriechu v živote jednotlivca aj v živote spoločnosti a hľadanie spôsobov nápravy, význam viery pri náprave následkov hriechu,
- práca s biblickými textami o modlitbe, modlitba v spoločenstve, dôležitosť osobnej modlitby, osvojovanie si rôznych foriem modlitby, poznanie významu postojov pri modlitbe,
- aktivity zamerané na rozvoj spolupráce; reflektovanie zážitkov a odkrývanie hodnoty spolupráce a spolupatričnosti,
- aktivity zamerané na podporu a rozvoj osobnej zodpovednosti,
- osvojovanie si vhodných spôsobov komunikácie zvesti evanjelia.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike pre 3. cyklus

Hlavným cieľom 3. cyklu je prehĺbiť náboženskú gramotnosť. Žiaci vedia reflektovať svoje predstavy o Bohu a zaujať osobný postoj voči otázkam kresťanskej viery aj v kontexte iných náboženstiev. Žiaci sa vedia orientovať v Biblii ako v knihe, dokážu poukázať na aktuálnosť biblického posolstva, zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a prepojiť Ježišovo posolstvo s vlastným životom. Žiaci rozlišujú rôzne etapy šírenia kresťanstva a charakterizujú cirkev a jej úlohu v súčasnosti. Žiaci reflektujú svoje hodnoty, vedia si zostaviť vlastný rebríček hodnôt, konfrontujú svoj život s Desatorom a potrebou Božej milosti. Uvažujú nad svojím životom vo vzťahu k Bohu, k sebe, k druhým a ku prostrediu.

Ciele vzdelávania pre 3.cyklus

- Rešpektovať rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete, jedinečnosť a dôstojnosť každého človeka.
- Identifikovať a reflektovať vlastnú vieru v kontexte iných denominácií a náboženstiev.
- Rozlíšiť dôležité prvky iných náboženstiev a s rešpektom pristupovať k ľuďom s iným náboženským presvedčením.
- Zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a reflektovať nasledovanie Ježišovho príkladu ako impulzu pre vlastné konanie.
- Interpretovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a stotožňovať sa s biblickými postavami ako vzormi viery v Boha.
- Využívať zručnosti v práci s biblickým textom na prehĺbenie porozumenia biblického odkazu pre vlastný život a pre súčasnosť.
- Vnímať cirkev v jej historických súvislostiach a zdôvodniť hlavné historické udalosti, ktoré zasiahli do jej života.
- Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a prehlbovanie osobných vzťahov.
- Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.
- Konfrontovať sa s Desatorom, reflektovať osobné správanie a aplikovať pravidlá správneho morálneho života na vlastný život, zodpovedne zaobchádzať so svojou sexualitou.

Komponent Boh a človek

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- identifikovať zdroje vlastnej identity,
- identifikovať a posúdiť dôsledky hriechu a odmietnutia Božieho plánu pre človeka,
- reflektovať Božiu starostlivosť o človeka v osobnom živote,

- reflektovať a komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k Bohu,
- pomenovať a vysvetliť základné pojmy kresťanskej viery ako hriech, spasenie, vykúpenie, obrátenie, znovuzrodenie, Trojica,
- zaujať postoj voči otázkam kresťanskej viery,
- zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista,
- reflektovať konanie Ježiša ako Božieho Syna v konkrétnej historickej etape dejín a Jeho pôsobenie v živote jednotlivca dnes,
- konfrontovať vlastné postoje s postojmi a konaním Ježiša,
- vnímať pôsobenie Ducha Svätého v živote človeka,
- opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami,
- porozumieť prínosu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život,
- zdôvodniť vlastnú vieru v kontexte iných denominácií a náboženstiev.

Obsahový štandard

- aktivity zamerané na porozumenie zdrojom vlastnej identity a sebapoznania,
- získanie a prehĺbenie vedomostí o Bohu a Jeho konaní vo vzťahu k človeku a svetu,
- objavenie Božieho plánu pre človeka,
- predstavenie a zdieľanie svojich predstáv o Bohu,
- poznávanie udalostí Ježišovho príchodu na svet, historickosť osoby Ježiša Krista, pramene,
- opis udalostí Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania, dôkazy o Ježišovej smrti, prázdny hrob,
- identifikovanie osobnosti Ježiša Krista, jeho verejné účinkovanie a ohlasovanie Božieho kráľovstva a poznávanie Ježišových zázrakov ako znamení príchodu Božieho kráľovstva,
- práca s biblickými textami Nového zákona,
- Ježiš ako vzor,
- rozlišovanie svetových náboženstiev, identifikovanie hlavných znakov svetových
- porozumenie vplyvu náboženstiev na spoločnosť, kultúru a život človeka.

Komponent Sväté písmo

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- pomenovať základné fakty o Biblii, biblických knihách a ich autoroch,
- identifikovať Bibliu ako Božie slovo, orientovať sa v Biblii, vyhľadávať vybrané texty a verše,
- poukázať na pôvod evanjelií a ich význam v súčasnej dobe,
- zaradiť základné biblické udalosti do časovej osi,

- interpretovať Bibliu ako jeden príbeh v kontexte základného posolstva pre človeka,
- zdôvodniť aktuálnosť Svätého písma a objasniť jeho odkaz pre život,
- transformovať a aplikovať biblické podobenstvá a princípy do vlastného života a do dnešnej doby,
- diskutovať o otázkach vyplývajúcich z biblických textov s ostatnými a zmysluplne reagovať na vznesené podnety.

Obsahový štandard

- získanie vedomostí o pôvode Biblie, autoroch, delení biblických kníh,
- získanie zručností pri práci s Bibliou, orientácia v Biblii,
- identifikovanie Evanjelia ako radostnej zvesti, pôvod a vznik Evanjelií, posolstvo Evanjelia pre dnešnú dobu,
- práca s biblickou časovou osou, zaraďovanie biblických udalostí do chronologického poradia,
- práca s biblickými textami Starej aj Novej Zmluvy, identifikácia s biblickým textom, hľadanie odkazu pre vlastný život.

Komponent Cirkev a sviatosti

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- charakterizovať cirkev a jej úlohu v súčasnosti,
- reflektovať cirkev ako spoločenstvo kresťanov, ktorí sa zhromažďujú v mene Ježiša Krista a pokračujú v Ježišovom poslaní,
- rozlíšiť rôzne etapy šírenia kresťanstva a poznať ich hlavné prvky,
- poukázať na prínos cirkvi a niektorých jej osobností v kultúre, literatúre, architektúre, umení, vede, spoločnosti,
- poznať základné kresťanské cirkvi a denominácie a rešpektovať rôznorodosť prejavov viery v rôznych spoločenstvách.

Obsahový štandard

- identifikovanie vzniku cirkvi, prvé kresťanské spoločenstvo, poznávanie úlohy cirkvi v dnešnej dobe,
- porozumenie prínosu apoštola Pavla v šírení evanjelia a formovaní kresťanskej vierouky, prekážky v ohlasovaní evanjelia,
- uvedomenie si úlohy kresťana v cirkvi, osobná angažovanosť v živote miestneho spoločenstva,
- jedinečnosť a hodnota kresťanstva, kresťan v multikultúrnej spoločnosti,
- identifikovanie významných osobností cirkvi na Európsku kultúru a spoločnosť,

- identifikovanie významu sviatostí v živote človeka,
- rozlišovanie hlavných kresťanských cirkví a denominácií na Slovensku, identifikovanie spoločných a rozdielnych prvkov, rešpekt a tolerancia rôznosti.

Komponent Kresťanský život

Výkonový štandard

Žiak vie/dokáže:

- poukázať na význam prikázaní v živote človeka a kriticky zhodnotiť dopad porušovania prikázaní pre život človeka,
- zdôvodniť potrebu pravidiel pre svoj život a konfrontovať svoj život s Desatorom,
- rozlíšiť povolanie v živote kresťana a uvažovať o osobnom povolaní,
- vstupovať do dialógu s Bohom a so sebou samým,
- rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne,
- vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy,
- slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich,
- analyzovať a vyhodnotiť eticky dilematickú situáciu,
- diskutovať na rôzne témy; kriticky myslieť a prehodnocovať rôzne názory a postoje,
- uvedomele konať ekologicky a pomenovať dôvody dôležitosti tohto konania,
- odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného,
- identifikovať cnosti v konaní reálnych či zobrazených postáv,
- rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá,
- reálne uplatňovať víziu svojho integrálneho osobnostného sebarozvoja,
- robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerá,
- chápať a rešpektovať najvyššiu hodnotu, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity,
- utvárať svoju identitu vo vzťahu k témam intimity, sexuality a rodičovstva,
- prijímať vlastnú primeranú zodpovednosť v rodine a komunite,
- vyjadriť súvislosť medzi slobodou a vlastným konaním, zostaviť si vlastný rebríček hodnôt.

Obsahový štandard

- Desatoro, identifikovanie dôsledkov jeho dodržiavania resp. nedodržiavania, aplikácia Desatora pre život človeka v 21. storočí a jeho význam pre osobný život,
- prehodnocovanie hodnôt svojho života, rebríček hodnôt a životný štýl mladých ľudí dnešnej doby, tvorba osobného rebríčku hodnôt,
- identifikovanie slobody človeka a jej správne pochopenie, slobodná vôľa, pozorovanie ľudí, ktorí sa slobodne rozhodli pre konanie dobra, inšpirácia a vzory,

- utváranie si správneho vzťahu s Bohom, formovanie úcty k Bohu, modlitba a sebareflexia,
- rozlíšenie medzi vierou a poverou, škodlivosť siekt,
- osvojenie si úcty k životu a jeho ochrana, poznávanie a rozlišovanie toho, čo nášmu životu škodí a ničí ho,
- identifikovanie hodnoty čistoty a zdržanlivosti, formovanie postojov zodpovednosti vo vzťahoch pred manželstvom i počas neho,
- aktivity na rozvoj kritického myslenia, práca s morálnymi dilemami,
- ochrana vlastníctva, otázka spravodlivosti, spoločné dobro a záujem o dobro iných,
- pravda a pravdovravnosť, médiá, rozlišovanie pravdivých a nepravdivých informácií,
- rozvoj ekologického myslenia a konania,
- projekty zamerané na reálnu pomoc prírode, konkrétnym ľuďom či skupinám.